ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

20. ledna 2005 *

Ve věci C-302/02,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES podaná rozhodnutím Oberster Gerichtshof (Rakousko) ze dne 11. července 2002, došlým Soudnímu dvoru dne 26. srpna 2002 , v řízení vedeném jménem

Nilse Laurina Effinga

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení P. Jann, předseda senátu, A. Rosas, K. Lenaerts, S. von Bahr a K. Schiemann (zpravodaj), soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

* Jednací jazyk: němčina.

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s přihlédnutím k rozhodnutí přijatému po vyslechnutí generální advokátky rozhodnout věc bez jednání,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za rakouskou vládu E. Riedlem, jako zmocněncem,

— za německou vládu W.-D. Plessingem a A. Tiemann, jako zmocněnci,

— za Komisi Evropských společenství H. Michard a H. Kreppelem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 25. května 2004,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 12 ES ve spojení s článkem 3 nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně

činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1386/2001 ze dne 5. června 2001 (Úř. věst. L 187, s. 1; Zvl. vyd. 05/01, s. 35, dále jen „nařízení č. 1408/71").

2 Tato žádost byla podána v rámci řízení zahájeného jménem Nilse Laurina Effinga, nezletilého dítěte, ve věci nároku dotčené osoby na zachování záloh na výživné.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

Nařízení č. 1408/71

3 Předmětem nařízení č. 1408/71 je koordinovat v rámci volného pohybu osob vnitrostátní právní předpisy sociálního zabezpečení v souladu s cíli článku 42 ES.

4 Článek 2 odst. 1 tohoto nařízení stanoví:

„Toto nařízení se vztahuje na zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné a studenty, kteří podléhají nebo podléhali právním předpisům jednoho nebo

více členských států a kteří jsou státními příslušníky jednoho z členských státu nebo kteří jsou osobami bez státní příslušnosti nebo uprchlíky s bydlištěm na území jednoho z členských států, jakož i na jejich rodinné příslušníky nebo pozůstalé po nich."

5 Článek 3 odst. 1 nařízení č. 1408/71, týkající se rovnosti zacházení, stanoví:

„S výhradou zvláštních ustanovení tohoto nařízení mají osoby s bydlištěm na území jednoho z členských států, na které se vztahuje toto nařízení, stejná práva a povinnosti podle právních předpisů kteréhokoli členského státu jako státní příslušníci uvedeného státu."

6 Článek 4 odst. 1 písm. h) téhož nařízení, který vymezuje jeho věcnou působnost, upřesňuje:

„Toto nařízení se vztahuje na všechny právní předpisy týkající se těchto odvětví sociálního zabezpečení:

[...]

h) rodinné dávky."

7 Pokud se týká určení použitelných právních předpisů, čl. 13 odst. 2 nařízení č. 1408/71 uvádí:

„S výhradou článků 14 až 17:

a) osoba zaměstnaná na území jednoho členského státu podléhá právním předpisům uvedeného státu, i když má bydliště na území jiného členského státu nebo i když podnik nebo zaměstnavatel, který ji zaměstnává, má sídlo nebo místo podnikání na území jiného členského státu;

b) osoba, která je samostatně výdělečně činná na území jednoho členského státu, podléhá právním předpisům uvedeného státu, i když má bydliště na území jiného členského státu;

[...]

f) osoba, která již nadále nepodléhá právním předpisům členského státu, aniž by se na ni začaly vztahovat právní předpisy jiného členského státu v souladu s pravidly stanovenými ve výše uvedených písmenech nebo v souladu s jednou z výjimek nebo zvláštních pravidel stanovených v článcích 14 až 17, podléhá právním předpisům členského státu, na jehož území má bydliště, v souladu pouze s ustanoveními uvedených právních předpisů."

8 Článek 73 nařízení č. 1408/71, nazvaný „Zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné, jejichž rodinní příslušníci mají bydliště v jiném členském státě, než je příslušný stát", zní následovně:

„Zaměstnaná osoba nebo osoba samostatně výdělečně činná podléhající právním předpisům členského státu má nárok pro své rodinné příslušníky, kteří mají bydliště v jiném členském státě, na rodinné dávky stanovené právními předpisy prvního členského státu, jako by měli bydliště na jeho území, není-li v příloze VI stanoveno jinak."

9 Článek 74 téhož nařízení, nazvaný „Nezaměstnané osoby, jejichž rodinní příslušníci mají bydliště v jiném členském státě, než je příslušný stát", stanoví:

„Nezaměstnaná osoba, která byla původně zaměstnána nebo vykonávala samostatnou výdělečnou činnost a která pobírá dávky v nezaměstnanosti podle právních předpisů členského státu, má nárok pro své rodinné příslušníky s bydlištěm na území jiného členského státu na rodinné dávky stanovené právními předpisy prvního členského státu, jako by měli bydliště na jeho území, není-li v příloze VI stanoveno jinak."

Vnitrostátní právní úprava

10 Österreichisches Bundesgesetz über die Gewährung von Vorschüssen auf den Unterhalt von Kindern (Unterhaltsvorschußgesetz) (rakouský spolkový zákon o poskytování záloh na výživné dětí státem, BGBl. I, 1985, č. 451, dále jen „UVG") upravuje poskytování záloh na výživné dětí státem.

11 V souladu s článkem 3 UVG poskytnutí takové zálohy závisí v zásadě na existenci exekučního titulu vykonatelného na vnitrostátním území. Článek 4 UVG nicméně stanoví, že za určitých okolností jsou zálohy poskytovány, i když se výkon vlastní vyživovací povinnosti jeví jako neproveditelný nebo pokud nárok na výživné nebyl stanoven. Článek 4 odst. 3 UVG tak uvádí, že zálohy jsou rovněž poskytovány:

„pokud osoba povinná vyživovací povinností byla zbavena svobody na území státu na období delší nežli jeden měsíc na základě rozhodnutí soudu v trestním řízení a nemůže z tohoto důvodu plnit své povinnosti".

Úmluva o předávání odsouzených osob

12 Na základě Úmluvy o předávání odsouzených osob, která byla otevřena k podpisu dne 21. března 1983 ve Štrasburku (dále jen „úmluva"), a k ní připojených prohlášení Rakouské republiky (BGBl. I., 1986, č. 524) a článku 76 Auslieferungs- und Rechtshilfegesetz (zákona použitelného v oblasti vydávání a právní pomoci, ARGH, BGBl. I, 1979, č. 529) mohou osoby odsouzené na území signatářského státu uvedené úmluvy (odsuzující stát) v souladu s jejím článkem 2 požádat o předání na území státu svého původu (vykonávající stát) k výkonu trestu, který jim byl uložen. Přitom může být podle čl. 9 odst. 1 písm. b) úmluvy sankce uložená odsuzujícím státem nahrazena sankcí stanovenou právním řádem vykonávajícího státu za stejný trestný čin.

13 Podle bodů odůvodnění úmluvy je cílem takového předání zejména napomáhat resocializaci odsouzených osob tím, že cizincům, kteří byli zbaveni svobody v důsledku spáchání trestného činu, umožní vykonat jejich trest v jejich původním sociálním prostředí.

14 Od svého vstupu v platnost v Irsku dne 1. listopadu 1995 je úmluva závazná pro všechny členské státy. V Rakousku vstoupila v platnost dne 1. ledna 1987 a v Německu dne 1. února 1992 a byla rovněž ratifikována deseti novými členskými státy.

Spor v původním řízení a předběžná otázka

15 Ve sporu v původním řízení žadatel Nils Laurin Effing zpochybňuje rozhodnutí rakouských úřadů ukončit vyplácení záloh na výživné, které dostával na základě čl. 4 odst. 3 UVG.

16 Jeho otec Ingo Effing je německým státním příslušníkem. Podle informací uvedených v rozhodnutí o postoupení předběžné otázky posledně uvedený doložil obvyklé bydliště v Rakousku, kde byl zaměstnán. V tomto bodu rakouská vláda nicméně upřesnila, že dotčená osoba byla kryta rakouským sociálním zabezpečením až do 30. června 2001 jako podnikatel. Nils Laurin Effing je naproti tomu rakouským státním příslušníkem. Byl svěřen do výchovy své matky, v jejíž domácnosti v Rakousku žije.

17 Dne 7. června 2000 byl otec žadatele v původním řízení vzat do vyšetřovací vazby v Rakousku a poté odsouzen k trestu odnětí svobody. Tehdy byla Nilsi Laurinu Effingovi podle čl. 4 bodu 3 UVG poskytnuta měsíční záloha na výživné ve výši 200,43 EUR pro období od 1. června 2000 do 31. května 2003.

18 Otec Nilse Laurina Effinga nastoupil výkon trestu odnětí svobody, k němuž byl odsouzen, ve věznici Garsten v Rakousku. Dne 19. prosince 2001 byl předán do státu svého původu, Německa, k výkonu zbývající části trestu. Podle rozhodnutí o postoupení předběžné otázky došlo k předání na základě úmluvy.

19 Podle skutečností poskytnutých německou vládou byl trest uložený v Rakousku otci žadatele v původním řízení na základě čl. 9 odst. 1 písm. b) úmluvy přeměněn na trest odnětí svobody upravený německými právními předpisy. Tato vláda rovněž sdělila, že v průběhu uvěznění, od února do července 2002, jakož i od září 2002 do února 2003, dotčená osoba pracovala za mzdu v souladu s pracovní povinností, kterou německé právo ukládá odsouzeným. Z těchto příjmů byly prováděny srážky na pojištění v nezaměstnanosti a rovněž na nemocenské pojištění. Dne 3. dubna 2003 byl otec žadatele v původním řízení propuštěn na svobodu.

20 V návaznosti na předání otce Nilse Laurina Effinga do Německa ukončil Bezirksgericht Donaustadt (Rakousko), soud prvního stupně, rozhodnutím vydaným dne 24. ledna 2002 vyplácení záloh na výživné pobíraných posledně uvedeným počínaje koncem prosince roku 2001. Podle tohoto soudu podmínky umožňující poskytování záloh již nebyly splněny z důvodu, že se otec žadatele v původním řízení nacházel ve vězení v zahraničí.

21 Na základě opravného prostředku podaného Nilsem Laurinem Effingem potvrdil Landesgericht für Zivilrechtssachen Vídeň (Rakousko), jednající jako odvolací soud, rozhodnutí soudu prvního stupně. Poskytování zálohy na výživné na základě čl. 4 odst. 3 UVG podle něj podléhá podmínce, že dotčená osoba vykoná trest odnětí svobody na rakouském území.

22 Nils Laurin Effing podal opravný prostředek „Revision" proti tomuto rozhodnutí k Oberster Gerichtshof, přičemž uplatňoval, že předání osoby povinné vyživovací povinností do zařízení pro výkon trestu v jiném členském státu nebylo důvodem k ukončení vyplácení záloh na výživné. Podle něj z čl. 4 bod 3 UVG vyplývá, že zařízení pro výkon trestu umístěné na rakouském území je postaveno na roveň všem ostatním zařízením pro výkon trestu na území Společenství.

23 Oberster Gerichtshof má za to, že čl. 4 bod 3 UVG je třeba vykládat tak, že vylučuje čerpání záloh na výživné u potomků, kteří jsou svěřeni cizím státním příslušníkům, kteří jsou ve státě svého původu ve výkonu trestu odnětí svobody, k němuž byli odsouzeni v Rakousku. Opíraje se o přípravné práce týkající se novelizace jednoho z předchozích znění UVG z roku 1980, uvedený soud konstatuje, že na jedné straně nezletilci, jejichž rodič, který je osobou povinnou vyživovací povinností, je uvězněn, jsou nevinnými oběťmi trestných činů spáchaných jejich předky a že zaslouží péči státu. Na druhé straně povinnost rakouského státu, která z toho plyne, totiž dbát o to, aby odsouzení dostávali přiměřený plat nebo byli jiným způsobem schopni přispívat na svou vyživovací povinnost, musí být omezena na vězně, kteří pracují a kteří jsou umístěni v zařízení pro výkon trestu nacházejícím se na území státu.

24 Maje nicméně za to, že takový výklad čl. 4 bodu 3 UVG může představovat diskriminaci na základě státní příslušnosti, a tím porušení článku 12 ES a článku 3 nařízení č. 1408/71, rozhodl se Oberster Gerichtshof přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí být ustanovení článku 12 [ES] a [článku] 3 nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 [...] vykládána v tom smyslu, že brání vnitrostátnímu ustanovení, které znevýhodňuje státní příslušníky Společenství pobírající zálohu na výživné, jejichž otec, jenž je osobou povinnou vyživovací povinností, je ve výkonu trestu odnětí svobody ve státu

svého původu (a nikoliv v Rakousku), a je dítě německého státního občana žijící v Rakousku předmětem diskriminace z důvodu, že mu není poskytována záloha na výživné, jelikož jeho otec je ve výkonu trestu odnětí svobody, ke kterému byl odsouzen v Rakousku, ve státu svého původu (a nikoliv v Rakousku)?"

K předběžné otázce

K použitelnosti nařízení č. 1408/71

25 Pokud se zaprvé týká věcné působnosti nařízení č. 1408/71, je třeba shodně s předkládajícím soudem a účastníky řízení, kteří předložili Soudnímu dvoru vyjádření, uvést, že Soudní dvůr již dříve byl žádán o rozhodnutí v rámci nařízení č. 1408/71 ohledně kvalifikace záloh na výživné upravené UVG (rozsudky ze dne 15. března 2001, Offermanns, C-85/99, Recueil, s. I-2261, a ze dne 5. února 2002, Humer, C-255/99, Recueil, s. I-1205).

26 Z výše uvedených rozsudků Offermanns, bod 49, a Humer, bod 33, vyplývá, že takové zálohy představují rodinné dávky ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. h) nařízení č. 1408/71.

27 V projednávané věci tedy postačí upřesnit, že skutečnost, že zálohy na výživné byly poskytnuty podle čl. 4 bodu 3 UVG, tedy z důvodu, že otec žadatele, osoba povinná výživným, byl ve výkonu trestu odnětí svobody, a nikoliv na základě použití obecného ustanovení uvedeného v článku 3 UVG, nemůže nikterak ovlivnit kvalifikaci dotčených záloh jako „rodinných dávek" ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. h) nařízení č. 1408/71. Podle čl. 1 písm. u) bodu i) uvedeného nařízení pojem „rodinné

dávky" zahrnuje veškeré věcné i peněžité dávky určené k pokrytí rodinných výdajů. V tomto ohledu Soudní dvůr rozhodl, že výraz „pokrytí rodinných výdajů" použitý v uvedeném čl. 1 písm. u) bodu i) musí být vykládán v tom smyslu, že se jedná zejména o veřejný příspěvek do rodinného rozpočtu, určený na zmírnění výdajů plynoucích z výživy („Unterhalt") dětí (výše uvedený rozsudek Offermanns, bod 41).

28 Poskytování záloh na základě čl. 4 bodu 3 UVG spadá tudíž rovněž do věcné působnosti nařízení č. 1408/71.

29 Pokud se zadruhé týká osobní působnosti nařízení č. 1408/71, rakouská vláda tvrdí, že nelze připustit, že by odsouzený, který byl předán do jiného členského státu k výkonu trestu, byl zaměstnancem, který využil volného pohybu pracovníků zaručeného Smlouvou o ES.

30 V tomto ohledu čl. 2 odst. 1 nařízení č. 1408/71 stanoví, že se tohoto nařízení použije na zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné, které podléhají nebo podléhaly právním předpisům jednoho nebo více členských států, jakož i na jejich rodinné příslušníky.

31 Pojmy „zaměstnaná osoba" a „osoba samostatně výdělečně činná", obsažené v uvedeném ustanovení, jsou definovány v čl. 1 písm. a) tohoto nařízení. Označují všechny osoby, které jsou v rámci jednoho ze systémů sociálního zabezpečení jmenovaných v uvedeném čl. 1 písm. a) pojištěny pro případy a za podmínek uvedených v tomto ustanovení (rozsudky ze dne 3. května 1990, Kits van Heijningen, C-2/89, Recueil, s. I-1755, bod 9, a ze dne 30. ledna 1997, Stöber a Piosa Pereira, C-4/95 a C-5/95, Recueil, s. I-511, bod 27).

32 Z toho vyplývá, jak to Soudní dvůr připomněl zejména v rozsudku ze dne 12. května 1998, Martínez Sala (C-85/96, Recueil, s. I-2691, bod 36), že osoba je zaměstnanou osoby ve smyslu nařízení č. 1408/71, pokud je pojištěna, byť i pouze pro případ jediné pojistné události, na základě povinného nebo volitelného pojištění v některém ze systémů sociálního zabezpečení uvedených v čl. 1 písm. a) nařízení č. 1408/71, a to bez ohledu na existenci pracovního poměru.

33 Za těchto podmínek a v rozporu s argumenty rakouské vlády mají německá vláda a Komise právem za to, že otec žadatele v původním řízení je zaměstnanou osobou ve smyslu čl. 2 odst. 1 nařízení č. 1408/71, vzhledem k tomu, že byl kryt pojištěním v nezaměstnanosti v průběhu převážné části sporného období, tedy svého uvěznění v Německu. Mimoto přeshraniční prvek spočívá ve skutečnosti, že otec žadatele v původním řízení je německým státním příslušníkem, který pracoval na území Rakouské republiky, členského státu, v němž využil práva být předán v průběhu svého uvěznění za účelem výkonu trestu do členského státu, z něhož pochází.

K použitelným právním předpisům a neexistenci diskriminace na základě státní příslušnosti

34 Co se týče určení použitelných právních předpisů, rakouská vláda tvrdí, že pokud Soudní dvůr dospěje k závěru o zásadní použitelnosti nařízení č. 1408/71 na odsouzené a o tom, že odsouzení musí být považováni za zaměstnané osoby, bude třeba určit jako podstatný hraniční určovatel členský stát zaměstnání uvedené zaměstnané osoby, v souladu s čl. 13 odst. 2 písm. a) tohoto nařízení. To by znamenalo, že v projednávané věci, byť by bylo nařízení č. 1408/71 v zásadě použitelné na odsouzené, nebylo by na místě přiznat zálohy na výživné stanovené rakouským právem po předání odsouzené osoby povinné vyživovací povinností do jiného členského státu.

35 Tato vláda mimoto upřesňuje, že pokud tento hraniční určovatel nemůže být použit, například z důvodu, že nový stát výkonu trestu neupravuje zaměstnávání odsouzených, je třeba se v souladu s čl. 13 odst. 2 písm. f) nařízení č. 1408/71 řídit právními předpisy členského státu bydliště týkajícími se sociálního zabezpečení. V projednávané věci by to znamenalo, že i kdyby nařízení č. 1408/71 bylo v zásadě použitelné na odsouzené, nebylo by nadále na místě přiznat zálohy na výživné upravené rakouským právem po předání odsouzené osoby povinné vyživovací povinností do jiného členského státu.

36 Dále z článků 73 a 74 nařízení č. 1408/71 vyplývá, že nárok členů rodiny takové zaměstnané osoby na rodinné dávky není založen na právních předpisech místa pobytu dotčeného člena rodiny, nýbrž na právních předpisech příslušného členského státu, tedy toho státu, v němž je zaměstnaná osoba zaměstnána.

37 Komise uplatňuje, že ve věci v původním řízení musí být použito jak rakouské právo, tak německé právo. V tomto ohledu odkazuje na článek 76 nařízení č. 1408/71, který zavádí pravidla přednosti k zabránění kumulace nároků na rodinné dávky. Toto ustanovení by bylo nadbytečné, pokud by na základě pravidel určených k vyloučení střetů právních řádů byla vždy použitelná pouze ustanovení jednoho právního řádu.

38 V těchto různých ohledech je namístě uvést, že ustanovení hlavy II nařízení č. 1408/71, jejíž součástí je článek 13, představují úplný a jednotný systém pravidel určených k vyloučení střetů právních řádů. Tato ustanovení mají za cíl zabránit zejména současnému použití různých vnitrostátních právních předpisů a komplikacím, ve které mohou vyústit (rozsudek ze dne 11. června 1998, Kuusijärvi, C-275/96, Recueil, s. 3419, bod 28).

39 Právo použitelné na situaci zaměstnané osoby, která se nachází v některé ze situací pokrytých ustanoveními hlavy II nařízení č. 1408/71, je tedy třeba určit za použití uvedených ustanovení. Je sice pravda, že, jak uvedla generální advokátka v bodu 37 svého stanoviska, použití ustanovení jiného právního řádu není vždy zcela vyloučeno. Jak uvedla Komise, taková situace může zejména nastat, pokud dva manželé pracují ve dvou různých členských státech, jejichž právní předpisy jednomu i druhému přiznávají podobné rodinné dávky (viz v tomto ohledu rozsudek ze dne 9. prosince 1992, McMenamin, C-119/91, Recueil, s. I-6393). V projednávaném případě je nicméně nutné konstatovat, že nic ve spisu předloženém Soudnímu dvoru nenasvědčuje tomu, že by žalobce v původním řízení mohl spadat do rozsahu působnosti nařízení č. 1408/71 v jiném postavení než jako „rodinný příslušník" svého otce ve smyslu uvedeného nařízení.

40 Článek 13 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1408/71 se týká určení použitelných právních předpisů v situaci, kdy zaměstnaná osoba ve smyslu nařízení č. 1408/71 vykonává zaměstnání. V takovém případě jsou použitelné právní předpisy toho členského státu, kde takové zaměstnání vykonává.

41 Oproti tomu čl. 13 odst. 2 písm. f) pokrývá situace, v nichž dotčená osoba již nadále nepodléhá právním předpisům členského státu mimo jiné z důvodu, že přestala vykonávat výdělečnou činnost, aniž by se na ni začaly vztahovat právní předpisy jiného členského státu na základě pravidel uvedených v článcích 13 až 17 tohoto nařízení. V takovém případě dotčená osoba podléhá právním předpisům členského státu, v němž má bydliště.

42 Pokud se týká výkladu čl. 13 odst. 2 písm. a), je pravda, že před vložením čl. 13 odst. 2 písm. f) téhož nařízení bylo uvedené ustanovení vykládáno v tom smyslu, že zaměstnaná osoba, která přestane na území členského státu vykonávat výdělečnou činnost a která přišla na území jiného členského státu, aniž by tam pracovala, zůstává podřízena právním předpisům členského státu svého posledního zaměstnání, bez ohledu na dobu, jež uplynula od ukončení dotčené činnosti a konce

pracovního poměru (rozsudek ze dne 12. června 1986, Ten Holder, 302/84, Recueil, s. 1821, bod 15), ledaže by takové ukončení bylo definitivní (viz rozsudky ze dne 21. února 1991, Noij, C-140/88, Recueil, s. I-387, body 9 a 10, a ze dne 10. března 1992, Twomey, C-215/90, Recueil, s. I-1823, bod 10).

43 Nicméně čl. 13 odst. 2 písm. f) vložený do nařízení č. 1408/71 v důsledku výše uvedeného rozsudku Ten Holder znamená, že ukončení veškeré výdělečné činnosti, ať už dočasné nebo trvalé, staví dotčenou osobu mimo rozsah působnosti čl. 13 odst. 2 písm. a). Uvedený čl. 13 odst. 2 písm. f) se tedy použije zejména na osobu, která ukončí výdělečnou činnost na území jednoho členského státu a přenese své bydliště na území jiného členského státu (viz výše uvedený rozsudek Kuusijärvi, body 39 až 42 a bod 50).

44 Z těchto upřesňujících poznámek vyplývá, že za okolností, jako jsou okolnosti věci v původním řízení, v nichž odsouzený ukončil veškerou výdělečnou činnost na území členského státu, kde zahájil výkon trestu, a na základě své žádosti byl předán do zařízení pro výkon trestu umístěného na území členského státu svého původu, aby se podrobil patnácti měsícům odnětí svobody, které mu zbývalo vykonat, nemohou být právními předpisy použitelnými na dotčenou osobu podle pravidel o střetu právních řádů obsažených v článku 13 nařízení č. 1408/71 právní předpisy členského státu, z něhož byl předán.

45 Za takových okolností totiž mohou být použitelné pouze předpisy toho členského státu, na jehož území dotčená osoby vykonává konec trestu. Toto samotné konstatování postačuje pro řešení sporu v původním řízení, aniž by bylo nezbytné určit, zda německé právní předpisy musí v tomto případě být použity na základě čl. 13 odst. 2 písm. f) nařízení č. 1408/71 jakožto právní předpisy členského státu bydliště dotčené osoby, nebo případně s přihlédnutím k upřesněním obsaženým ve vyjádření německé vlády na základě čl. 13 odst. 2 písm. a) uvedeného nařízení jakožto právní předpisy členského státu, v němž dotčená osoba vykonává výdělečnou činnost.

46 Mimoto je třeba uvést, že články 73 a 74 téhož nařízení stanoví, že zaměstnané osoby podléhající právním předpisům jednoho členského státu (nebo zaměstnané osoby v postavení nezaměstnaného, které pobírají dávky v nezaměstnanosti na základě právních předpisů členského státu) mají nárok pro členy své rodiny, kteří mají bydliště na území jiného členského státu, na rodinné dávky stanovené právními přepisy prvého členského státu (k tomu viz zejména výše uvedený rozsudek Kuusijärvi, bod 68).

47 Z toho vyplývá, že nařízení č. 1408/71 nemůže být vykládáno v tom smyslu, že brání tomu, aby právní předpisy členského státu za okolností, jako jsou okolnosti sporu v původním řízení, podmínily poskytnutí rodinných dávek členům rodiny osoby, která ukončí veškerou výdělečnou činnost na jeho území, podmínce, že tam tato osoba ponechá své bydliště (viz analogicky výše uvedený rozsudek Kuusijärvi body 50 a 51).

48 Co se týče zejména článku 3 uvedeného nařízení, je třeba uvést, že toto ustanovení zakazuje veškerou diskriminaci na základě státní příslušnosti u osob, na něž se vztahuje uvedené nařízení, ohledně práv, která mají podle právních předpisů kteréhokoliv členského státu, „s výhradou zvláštních ustanovení tohoto nařízení". Jak již přitom bylo dříve prokázáno, z článků 13 a 73 nařízení č. 1408/71 vyplývá, že za okolností, jakými jsou okolnosti v původním řízení, kdy otec žadatele v původním řízení ukončil veškerou výdělečnou činnost v Rakousku a nadále tam nepobývá, se poskytování rodinných dávek posledně uvedenému řídí německými právními předpisy.

49 Z obdobných důvodů je na místě domnívat se, že za okolností, jakými jsou okolnosti sporu v původním řízení, článek 12 ES, na který odkazuje předběžná otázka rovněž s ohledem na německou státní příslušnost otce žadatele v původním řízení, nebrání ani použití právních předpisů, které, jako UVG, vážou poskytnutí rodinných dávek členům rodiny odsouzeného na podmínku, že k uvedenému odsouzení došlo na jeho území.

50 V tomto ohledu je totiž třeba uvést, že podle čl. 12 odst. 1 ES je v rámci použití Smlouvy, aniž jsou dotčena její zvláštní ustanovení, zakázána jakákoliv diskriminace na základě státní příslušnosti. Toto pravidlo bylo provedeno, pokud jde o zaměstnané osoby, články 39 až 42 ES, jakož i akty orgánů Společenství přijatými na základě těchto článků a zejména nařízením č. 1408/71. Článek 3 tohoto nařízení má zejména za cíl zajistit v souladu s článkem 39 ES ve prospěch zaměstnaných osob, na které se nařízení vztahuje, rovnost v oblasti sociálního zabezpečení bez rozlišování státní příslušnosti (rozsudek ze dne 28. června 1978, Kenny, 1/78, Recueil, s. 1489, body 9 a 11).

51 Navíc pokud je účelem článku 12 ES a článku 3 nařízení č. 1408/71 takovéto odstranění diskriminace na základě státní příslušnosti, jež může vyplynout z právních předpisů nebo administrativní praxe téhož členského státu, nesmí mít za účinek zákaz rozdílů v zacházení, které vyplývají z případných rozdílů mezi vnitrostátními právními předpisy týkajícími se uvedených rodinných dávek použitelnými podle takových pravidel o střetu právních řádů, jakými jsou pravidla obsažená v čl. 13 odst. 2 nařízení č. 1408/71.

52 Ze všech předcházejících úvah vyplývá, že je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že za okolností, jakými jsou okolnosti věci v původním řízení, v nichž zaměstnaná osoba ve smyslu čl. 2 odst. 1 nařízení č. 1408/71 byla předána jako odsouzená osoba do členského státu, z něhož pochází, k výkonu zbývající části svého trestu, jsou v oblasti rodinných dávek a v souladu s ustanovením čl. 13 odst. 2 uvedeného nařízení použitelné právě právní předpisy tohoto členského státu. Ustanovení uvedeného nařízení, a zejména jeho článek 3, ani článek 12 ES nebrání tomu, aby v takové situaci právní předpisy některého členského státu vázaly poskytnutí rodinných dávek, jakými jsou dávky stanovené UVG, členům rodiny takového státního příslušníka Společenství na podmínku, že posledně jmenovaný je nadále ve výkonu trestu na jeho území.

K nákladům řízení

53 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před vnitrostátním soudem, je k rozhodnutí o nákladech příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Za okolností, jakými jsou okolnosti věci v původním řízení, v nichž zaměstnaná osoba ve smyslu čl. 2 odst. 1 nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1386/2001 ze dne 5. června 2001, byla předána jako odsouzená osoba do členského státu, z něhož pochází, k výkonu zbývající části jejího trestu, jsou v oblasti rodinných dávek a v souladu s čl. 13 odst. 2 uvedeného nařízení použitelné právě právní předpisy tohoto členského státu. Ustanovení uvedeného nařízení, a zejména jeho článek 3, ani článek 12 ES nebrání tomu, aby v takové situaci právní předpisy některého členského státu vázaly poskytnutí takových rodinných dávek, jakými jsou dávky stanovené Österreichisches Bundesgesetz über die Gewährung von Vorschüssen auf den Unterhalt von Kindern (Unterhaltsvorschussgesetz) (rakouský spolkový zákon o poskytování záloh na výživné dětí státem), členům rodiny takového státního příslušníka Společenství na podmínku, že posledně jmenovaný je nadále ve výkonu trestu na jeho území.

Podpisy.